cuſtodia vigilãtes ac deū in toto cor
de diligētes Tria vo ꝑſuadet eis· pri
mū ē ut de pceptis grãs ſꝑ deo grãs
agãt· ſcdm ē ut pctores nō deſpiciãt
ſꝫ poti⁹ ipis ꝑ cōpaſſionē aſſiſtãt· ter
ciū ē ut in vtutū ac bonoꝝ opm ꝓfcū
vſꝫ ī finē ꝑſeuerãtes exiſtãt· Quar
tus fluui⁹ appellatᷣ eufrates ⁊ intꝑ
taᷣ frugifer et iſte circuit caldeos ſi
cut dᷓ in hiſtoꝛijs· Caldei vo intꝑtãt
mamille vel fere vel demones· Signi
ficat igitᷣ fluuius iſte iſtructionē btē
marie q̄ frugē ecne vite·i·ihm xp̄m
attulit huic mūdo· Circuit ãt fluui⁹
iſte diuites et habūdãtes in hoc ſclo
q̄ deberēt eē mamille paupm·i·cōſo
latoēs et nutritoēs eoꝝ· licꝫ hodie ꝑ
ipietatē conūſi ſint in crudeles feras
et demones infernales· Circuit inq̄ be
ata vgo diuites in tbꝫ eos erudiens
Primū ē ut in oī felicitate hui⁹ ſecu
li ſemꝑ deū timeãt et ꝑ oculis hēant
Scdm ē ut nichil ꝑ iniuſticiā acq̄rãt
vel poſſideãt· Terciū ē ut ſemꝑ pieta
tem et miaꝫ paupibꝫ exhibeãt· Hec
em̄ tria marie a diuitibꝫ req̄rūtᷣ· Ro
gate ergo btām mariā ut ꝑ eam ſic
nūc in hui⁹ mundi exilio reficiamur
ut tāde in pria claritatē vult⁹ eius
aſpicē mereamur· Qd nobis ꝑſtare·

Sermo· xxxix·

Item in natiuitate btē marie vgīs

Orietᷣ ſtella ex iacob· nūi xxiiij·
Notādū ē q̄ ſtella illa cui⁹ oꝛ
tu ille gētilis vir balaā ꝑnūciauit·
ē btā virgo maria· Propter qd duo
pricipaliᷣ ſūt hic notanda Primū ē
quare btā vgo ſtelle cōpetit Secū
dū ē cui ſtelle cōuenientius adaptetᷣ·
De ꝑmo nota q̄ btā maria ſtelle
cōparatᷣ ꝓpter ſex ſtellarū ꝓprieta
tes que concurrunt in ipa· Primo igi
tur ſicut ꝑ ſtellas nox illuminatᷣ· ita
eciā ꝑ btām vginē tota eccia eſt illu
ſtrata· Vn̄ quilibꝫ xp̄ian⁹ dꝫ dicere
de btā virgine hoc qd dᷓ ſapiētie· vij
Sup ſalutē et ſpeciē dilexi eā ideſt
mariā· et ꝓpoſui ꝑ luce hēre illā· qm̄
inextinguibile ē lumē illi⁹· Multū di
ligenda ē btā virgo a quolibet xp̄ia
no ꝓpᷣ hoc q̄ ē inextinguibile lumē
eius Nūq̄ em̄ aliquis intātū peccat
ſi vult ꝑ verā pniaꝫ recurrere ad ip
ſam q̄n ipa ſit ſtatī q̄ſi lucerna pedi
bus ſuis et reducat eum in viā ſalu
tis eterne· Scdo ſtellarū nā magne
mundicie indicatᷣ· Sic eciā btā vgo
mundiſſime nature fuit· Vnde dᷓ de
ea ſapi· vij· Attingit vbiqꝫ ꝓpᷣ ſuā
mundiciā et eſt emanacō quedā cla
ritatis diuine ſincera· Ideo nichil co
inquinatū in illā incurrit· Vn̄ dᷓ q̄
mūdicia btē virginis attigit vbiqꝫ
Attigit em̄ patrē et filiū et ſpm̄ ſcm̄
Patrē attigit ex ſinu ſuo accipiēs fi
liū ſuū vnigenitū· filiū attigit eundē
recipiens in vterū ſuū· attigit et ſpi
ritū ſcm̄ quē habuit ī diuine cōcepcō
nis adiutoriū· Et vere btā vgo ma
ria munda fuit· Fuit em̄ claritatis
oīpotentis dei ſincera emanacio· Ip
ſa ab inicō et an̄ ſecula emanauit a
deo q̄ ad hoc ut fieret mater filij dei
ꝑdeſtinata fuit ab eterno· et ideo nich
il coinquinatū potuit intrare in illā
Decuit em̄ ut illa q̄ futura erat mr̄
dei ut ſancta eſſet et immaculata·
Q autem beata virgo ab eterno ꝑ
oꝛdinata fuerit in matrem dei ipſa
proteſtatur prouerbioꝝ viij· vbi dᷓ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dñs poſſedit me ab inicō viaꝝ ſuaꝝ
añq̄ꝙ quicq̄ꝫ faceret a pn̄cipio ab etē
3° no ordinata ſum Tercō ꝙlibet ſtella
maior ē ꝙ̄ eſſe videaꝉ Ita eciā beata
v̄go licet magni meriti eſſet apd̄ deū
p hūilitatē tñ pua erat apd̄ ſemetip
ſam. Vñ legiꝉ lu. i. Cū āgelꝰ dixiſ
ſet. Aue grā pleā dñs tecū. bñ. tu in
mu. Ipa hec audiēs ſua dēte hūilita
te turbata ē. q. d. Ego ñ ſū digna ꝙ
ſim vel dicar grā plena et ꝙ dñs ſit
mecū. et ꝙ appeller inter mulieres
bñdicta. Hinc eciā cum angelus poſt
modū inſinuaret ei ꝙ conceptura et
paritura eſſet dei filiū ipa tñ ab hu
militate ſua nō receſſit. ſed cū ange
lus oēm legacōnem ſuā adimpleſſet
reſpōdit ei. Ecce āncilla dm̄ dicit. Nō
dr. Ecce ſpōſa pr̄is. ecce mater filij.
ecce ſacrariū ſpūſſā. Qđ ſi dixiſſꝫ mē
tita nō fuiſſet. Debemus eciā et nos
imitari hūilitatē btē marie ut videlꝫ
p hūilitatē pui ſimꝰ in oculis nr̄is et
ſic magni erimꝰ in oculis dei. Vñ dix
it ſamuel ad ſaulē. i. R. xv. Nōne cū
puulus eſſes in oculis tuis caput in
tribubꝫ iſrahel fcūs es. vnxitqꝫ te de
us in regē ſup iſrahel. q. d. Olim cū
puulus eras in oculis tuis magnus
fuiſti in oculis dm̄. Nūc aūt cū mag
nus es in oculis tuis puꝰ es ī oculis
dm̄. ꝓpt qđ eciā ſubiungit. abiecit te
4° dñs ne ſis rex. Quarto ex ordinato
motu ſtellarū dulcis armonia ſuſci
taꝉ licet a nobis nō audiaꝉ Ita eciā
btā v̄go dulcē armoniā deuote lau
dis effudit in aures dm̄ q̄ndo grās
egit ei ſup bñficijs ab eo ſuſceptis.
Ait em̄. Magnificat anima mea do
minū. ⁊ exul. ſpi. me. ⁊c. que ſequūꝉ

Similiꝉ et nos p ſingulis bñficijs
a deo ſuſceptis debemus ei referre
magnificas laudes ⁊ deuotas grāꝝ
actiones et ſic dulcē armoniā ſuſci
tabimus auribus ſue benignitatis.
Sic em̄ puocabitur ꝙ plura nobis
miſericordiaꝝ ſuaꝝ munera largie
tur. Vñ monet nos ecc̄ꝰ. xliij. Bñdi
centes dñm exaltate illū quātū pote
ſtis maior ē em̄ oī laude exaltate eū
et replemi v̄tute. q. d. Si exaltaueri
tis eū grās ei referēdo āplioribꝫ v̄tu
tū donis vos adīplebit. Hinc eciā dr
bernar. Diſce in agēdo grās non eſſe
tardus aut ſegnis. ingratitudo em̄
ē ventus v̄rēs exſiccās fontē mie ⁊ ro
5° rem pietatis. Quinto ſtella in effuſi
one radioꝝ ſuoꝝ non corrūpiꝉ ā vio
laꝉ. Sic et btā v̄go in natiuitate dei
filij nō ē corrupta. ſꝫ quē v̄go cōcepit
⁊ quē v̄go in vtero portauit hūc eciā
v̄go pepit. et pꝰ partū inuiolata ac
ſemp v̄go pmāſit. Vnde cantaꝉ in ſe
quēcia letabūdꝰ. ſicut ſidꝰ radiū p
fert v̄go filiū pari forma. Neqꝫ ſidꝰ
radio neqꝫ mater filio fit corrupta.
Nos eciā cauere debemus ne dyaꝰ ſi
dē nr̄am corrūpat. Vñ dr aplūs ad
chori. ij. xi. Timeo ne ſicut ſerpēs ſe
duxit euā aſtucia ſua. ita corrūpāꝉ
ſenſus vr̄i et excidāt a ſimplicitate
ſcꝫ fidei q̄ ē in xp̄o ihū. Multoꝝ hodie
fides corrupta ē et maxie mulieꝝ in
q̄bꝫ p incātacōnes et ſortilegia ⁊ pre
ſtigia ac medicamīa m̄ltiphariа in
q̄bus cōfidūt ſimplicitas et puritas
xp̄iane fidei plus eciā ꝙ̄ dici pt ē cor
rupta. Ipe em̄ cū ſint filie eue mr̄em
ſuā imitātes fidē ſuā p m̄lta eē incre
dibilia corrūpi pmittūt. Nec eē dyaꝰ

ciias nr̄as p pc̄ta corrūpat mādata
dn̄i cuſtodire debem⁹· Vn̄ dr̄ ſapi·vi
Cuſtodicō legū cōſūmacō ē incorrup
cōis·incorruptio āt fāt eſſe ꝓxim deo
Sexto ſtella celo iſepabilr̄ ē infixa·
nec ab eo ſepat̄· Sic eciā bt̄a v̄go in
oibus pſecucōibꝫ et t̄bulacōibꝫ q̄ ad
venerūt filio non ſeparuit ſe ab ip̄o·
Ip̄a quippe magnā pauptatē paſſa
eſt cū filio apud bethleem in diuſorio
Vn̄ dr̄ lu·ij· Cū cū eſſꝫ in bethleem cē
ſū capitis ſui ſolutura ipleti ſūt dies
eius ut pareret ⁊ ꝑpit filiū ſuū pri
mogenitū et pānis eū inuoluit et re
clinauit in p̄ſepio q̄ nō erat ei ali⁹
locus in diuſorio· Ip̄a eciā cum filio
paſſa fuit exiliū vij ānis in egipto·
Vn̄ dr̄ mathi·ij· q̄ ioſeph nocte con
ſurgens accepit puer̄ ⁊ matrē eius
et ſucceſſit in egiptū et erat ibi vſqꝫ
ad obitū herodis· Nichilo⁹ bt̄a v̄go
dolorē incōpabilē ſuſtinuit cum filio
ſtans ſub crucis patibulo· Vn̄ ioh̄·
qui hoc vidit dr̄ xix·ca°· Cū vidiſſet
ih̄us mr̄ēm dr̄ mr̄i ſue· mulier ecce fi
lius tuus·q·d· vide attēde et ꝯſidera
quanta tormēta patit̄ filius tuus· ⁊
p hec verba quodāmō dolores mr̄is
augmētauit· Nos eciā redēptorē no
ſtrū diligē debem⁹ ipiqꝫ inſepabilr̄
adherere· Vn̄ dr̄ aplūs ad ro·viij·
Quis ſepabit nos a caritate xp̄i· tri
bulacō·an anguſtia·an fames·an
nuditas·an pſecucō·an piculum·an
gladius· De ſcd̄o nota q̄ bt̄a vir
go duabꝫ ſtellis cōuenienti⁹ aſſimu
lat̄ videlicet ſtelle matutine et ſtel
le marine· Primo itaqꝫ cōpat̄ ſtelle
matutine· Vn̄ dr̄ eccle·l· q̄ ſi ſtella ma
tutina in medio nebule· ſic ip̄a effulſit in t̄eplo dei· Diſſipauit em̄ bt̄a v̄
go in ortu ſuo nebulam triſticie q̄ ob
texerat oēs fideles aduētū xp̄i cum
magno deſiderio p̄ſtolātes· Oīs em̄
illi qbꝫ reuelatū fuit in ſpū q̄ illa q̄
erat mr̄ dei futura iā eſſet nata mirā
bilr̄ nimiꝫ poterāt exultare· Vn̄ ec̄
ecc̄a filios ſuos hodie inuitat ad gau
diū ita canens· Cū iocunditate nati
uitatem bt̄e marie celebrem⁹ ut ip̄a
ꝓ nobis intcedat ad dn̄m ih̄m xp̄m
Et nota q̄ bt̄a v̄go ſtelle matutine
que alio noie venus vel lucifer appel
latur ꝓpt̄ quinqꝫ cōpat̄· Primo em̄
ſicut lucifer diē et ortū ſolis immedi
ate precedit·ita et bt̄a virgo maria
dei filiū qui verus ē dies et ſol et̄nus
corpali introitu p̄ceſſit in mūdū p̄m
mo et ip̄a ver̄ diē et ſolē et̄nū·i·dei fi
liū ꝓfugatis tenebris ꝑduxit in hūc
mūdū· ꝓpt̄ qd̄ cātam⁹ de ea· Felix nā
qꝫ es ſacra v̄go maria ⁊ oi lau·dig·
q̄ ex te or·ē ſol iuſticie xp̄c de·nr̄· De
die eciā quē hec ſtella ꝑduxit ī orbē
dr̄ in p̄s· Melius ē dies vna in atri
is tuis ſup milia· In atrijs q̄ppe mi
litātis ecc̄e ſol⁹ xp̄c melior ē q̄m ſint
multa milia alioꝝ iuſtoꝝ· Unde et
ſpōſa cāt̄·v·dr̄ q̄ ex milibꝫ ē elect⁹
Scd̄o ſicut ſtella matutina·i·ven⁹
calida ē et hūida·ſic et bt̄a virgo fi
delr̄ inuocata cōfert calorē pulchre
dilcōnis· De p̄mo dr̄ eccle·xxiiij· Ego
inquit mater pulchre dilcōnis De ſe
cūdo dr̄ ibidē· Ego ſicut aqueductus
exiui a padiſo·dixi rigabo ortū plan
tacionū et inebriabo partus mei fru
ctū· Ortus plātacōnū ē ſancta ecc̄ia
in qua plante fideliū hoīm ſūt plan
tate· Has aūt plantas ut eo meli⁹

proficiat tirrigat aquis graciarum
quas excipiens a xp̄o tranſmittit
omnibus fideliter ipſam inuocanti-
bus· Et eciam quandoqȝ tam copi-
oſe trāſmittit aquā deuocōis ī corde
ſuoꝝ aīoꝝ ꝙ iebriāt̄·i·ꝙ oīm miſe
riaꝝ ſuaꝝ ad tēpꝰ pitꝰ obliuiſcūt̄·
Utinā illa pia v̄go ſic nos aliqn̄ ine
briare dignet̄· Tercō ſicut lucifer ſp
ſolē comitat̄ et tūc qn̄ ſolē ſequit̄ veſ
pus appellat̄· Ita et btā v̄go veſtigi
a filij degentis in carne continue ſeq̄
bat̄· ipm̄ quoqȝ nō reliq̄t cū aſcēdiſſȝ
in celū· Vn̄ dt̄ ieoꝰ in quodā tracta
tu de aſſūpcōe btē marie· Si xp̄c ab
oibȝ ē amādus et ex toto corde et ex
tota aīa atqȝ ex tota v̄tute ꝗrēdus
marie tn̄ ab ea ardentiꝰ cuiꝰ et dn̄s
erat et filiꝰ· Fortaſſis ergo p̄ nimio
amore ī loco quo ſepultꝰ dr̄ int̄dū eā
habitaſſe credimꝰ quatenus amor
pijs paſceret̄ obtutibus· Hic nāqȝ
locus habitacōis eius mediꝰ ē hinc
inde cōſtitutus ut adire poſſit aſcēſio
nis eius veſtigia et locū ſepulture ac
reſurrectionis ſeu oīa in q̄bȝ paſſus
ē loca inuiſere nō ꝙ iam viuētē que
reret cū mortuis ſed ut ſuis cōſolare
tur aſpectibȝ Hoc quippe agit ipati
ens amor ut quē deſiderāt ſemp inuei
re ſe credat· Quarto ſicut lucifer·i·
ſtella matutina plus fulget int̄ oīa
ſidera ſic eciā btā maia plus rutilat
in glā ꝙ aliq̄s āgelus vel eciā aliq̄s
ſcūs· Vn̄ dr̄ de ea ſapi· vij· Hec ē ſpe
cioſior ſole et ſup oēm ſtellaꝝ diſpo
ſitionē luci cōpata iuenit̄ pꝛor· Sol
igit̄ ⁊ oīm aſtroꝝ ſubceleſtiū ſplēdo
rē excedit claritas v̄gis intemerate
ymmo dt̄ ter· Et ipa celeſtis patria
clariꝰ rutilat v̄ginee lāpadis irradi
ata fulgore· Ipe eciam lucifer in ſuo
ſplēdore colorē hȝ gaudētē· Ita eciā
btā maria oēs exhilarat q̄ eā intue
ri meret̄ Quinto ſicut in circulo vene
ris teſte marciano oēs dicūt̄ cōſiſte
re voluptates· Ita eciā btā maia in
circulo intemerati uteri ſui illū q̄ eſt
voluptas et gaudiū oīm btōꝝ nouē
mēſibus continuit et hoſpitata fuit
Vn̄ cātat̄ in R̄· Continet in gremio
celū terrāqȝ regētē v̄go dei genitrix
In circulo eciā illo in quē trāſlata ē
btā virgo cōſiſtit ille qui ē fons oīm
voluptatū ⁊ q̄ torrēte voluptatis ſue
potat electos· Eſt em̄ btā v̄go ſuper
oēs āgeloꝝ ordines exaltata ſicut
de ea cōſidēter canit eccā·poſituqȝ ē
thronus eius iuxta thronū ſereniſſi
mi filij ſui ihū xp̄i· Vn̄ dt̄ ieoniꝰ· Et
ſi in domo pr̄is māſiones multe ſūt·
credimꝰ ſplēdidiorē māſionē mrā fili
um pſtitiſſe· ¶ Dicit̄ eciā btā maria
ſtella maina hoc teſtat̄ vniūſa eccā
que ſic canit in quadā ſequēcia· Aue
p̄clara mais ſtella in lucē gē· Canit
eciam in ymno· Aue maris ſtella ⁊c̄
Cōpat̄ aūt ſtelle maris ad minus
ꝓpt̄ duo Primo ꝙ p eā oīs nauta di
rigit̄· Scd̄o ꝙ ecā in tēpeſtatibȝ mi
rabilit̄ inuenit̄ Primo em̄ ſicut v̄ſus
ſtellam illam que ſtella maris voca
tur ſemper naute portum et viam cō
ſiderant nauigandi· ſic eciam beata
virgo nobis in mari huius mundi
conſtitutis oſtendit viam nauigan
di et portum celi· Unde et ipa dicit in
eccle·xxiiij Trāſite ad me oēs q̄ con
cupiſcitis me·et a generacōibȝ meis
adimplemini· Hec ſtella inuitat nos ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bonū hoſpiciū· ꝑmittit eīm̄ nobis ꝙ
nos p gnacionē ſuā·i·p dilectū filiū
ihm xp̄m cū gaudio nos īplebit· Oſtē
dit nobis eciā hec ſtella viā q̄ ducit
ad portā padiſi ita dicēs in pſ·xxxiij
Venite filij audite me timorē dn̄i do
cebo vos·q·d· hec ē via ad portā pa
diſi timor dn̄i· Vn̄ dr̄ eccī·i· Timor
delectabit cor et dabit leticiā et gau
diū in lōgitudie dierꝝ· Timenti dn̄m
bn̄ erit in extremis· Scd̄o nota ꝙ
legiť de ſtella maris ꝙ videlicz in tē
peſtate qn̄ celū nubibus ē obuolutū
q nō pt videi ſtella mais· tūc naute
acū accipientes ꝓiciunt in peluim in
quā ē aqua· accipiūt eciā magnetē
p quē acus iacēs in pelui circūduciť
et circuagitať· Acu vero ſic circūdu
cta ſubtrahūt magnetē et tunc acus
acumine ſuo dirigit ſe cōtra ſtellam
mais ꝗ ſic naute ꝓcedūt quorſū ſita
ſit ſtella mais et ſequūť eā· Hec op
time pōt expoīn de vgīe maia· Nota
igiť ꝙ tūc veriſſime tēpeſtas ē in aīa
et tūc celū nubibꝫ obduciť· cū p pcc̄a
et dei et btē virginis grā a miſeris
pccoribꝫ amittiť· Quid aūt faciēdū
eſt pccoribꝫ ut recipent grām mīs
mie: Certe nccē ē ut accipiāt acū per
quā pn̄ia figurať qꝛ p pn̄iaꝫ ſicut p
acū veſtis innocēcie q̄ p pcīm dirup
ta eſt reſuiť et repať· Hec aūt acus
videlicet cōtricō vel pn̄ia dꝫ in corde p
magnetē circūduci· Per magnetem
vo timor eterne dāpnacōis et diui
ne ſeueritatis intelligiť· Iſte eīm̄ ti
mor trahit ad ſe ferrū·i· ferreos pec
catores· Subducto vero hoc lapide
ideſt alleuiato timore p ſpem venie
conuertit ſe acus ideſt pn̄ia ad ma

trē miſericordie ideſt pccor fiducialiť
incipit pn̄iam agē ꝓ eo ꝙ credit et
ſperat mariā mrēm mie penitētē nō
abicere ymmo paťā eſſe ꝓ reis ſem
p incedere· Pn̄iam igiť agētes du
ctu hui⁹ ſtelle ideſt ducatu vgīnis ꝓ
picie pueniūt ad portas ſalutis etne
Rogemus ergo kmī hāc glōſam ſtel
lā ut nobis in pn̄tis exilij pegrinacō
ne conſtitutis ſic radios ſue pietatis
trāſmittat ut radiorꝫ ipi⁹ ducatu q̄li
bet nrm̄ in pn̄iam ꝓpetue felicitatis
pueniat· Qd̄ nobis pſtare digneť·

In exaltacōne ſancte crucis S.xl.

Ego ſi exaltatus fuero a terra xl
oīa trahā ad meipm̄· iohis·xij
Quia hodie feſtū agiť exaltacōnis
ſcē crucis· ꝓpterea legiť euāgeliū in
quo dn̄s mētionē facit qualiť ipe ex
altatus fuit in cruce· Vn̄ tria ſūt
hic notāda· Primū ē quid p exalta
tionē dn̄i paťter intelligať· Scd̄m
ē p quid exaltacō dn̄i figuraliť expri
mať· Terciū ē p quid ad ipm̄ oīs hō
trahať· De p̄mo nō ꝙ p exaltacō
nē a t̄ra intelligiť crucifixio ihu xp̄i
De hac exaltacōe ideſt dn̄s dr̄ io·viij·
Cū exaltaueritis filiū hoīs tunc cog
noſcetis qꝛ ego ſū· Hec vba ſic expo
ne· Cū exaltaueritis ideſt cū crucifix
eritis me filiū hoīs·i· maie vgīs tūc
cognoſcetis·i· aliqui ex vobis cogno
ſcēt qꝛ ego ſū ſcꝫ filius dei· Vn̄ dicit
mar·xv· Qr dn̄o mortuo in cruce cē
turio qui ex adūſo ſtabat ait· Vere
hic hō fili⁹ dei erat· Dicit eciā lu·xxiij
Et oīs turba corꝫ qui ſimul aderāt
ad ſpectaculū illud et videbant que
fiebāt pcutiētes pectora ſua reūtebā
tur q̄ꝫ p hoc innuerēt ꝙ male actum